

МЕДИЧНА КАДЕМІЯ

№ 13 (342)
ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1997 РОКУ
5 липня 2013 року

ПІДСУМКИ

ВІДМІННИКИ НАВЧАННЯ

ЛІЦЕНЗІЙНИЙ ІНТЕГРОВАННИЙ ІСПИТ «КРОК-2»

Ректорам вищих медичних (фармацевтичного) навчальних закладів IV рівня акредитації МОЗ України

Ліцензійний інтегрований іспит «Крок-2» (далі – іспит) є складовою частиною державної атестації студентів вищих навчальних закладів, які готують спеціалістів за напрямками «Медицина» та «Фармація» (далі – ВНЗ), за відповідними освітньо-професійними програмами, якими вимірюється показник якості фахової компетентності випускників, відповідно до вимог Галузевих стандартів вищої освіти, і його результати враховуються відповідно до вимог державної атестації при присвоєнні кваліфікації фахівця з вищою освітою.

Загальні вимоги до державної атестації визначені у наказі МОН України від 02.06.1993 № 161 «Про затвердження Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах», зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 23.11.1993 за № 173.

Вимоги до державної атестації студентів, які навчаються у вищих навчальних закладах IV рівня акредитації за напрямками підготовки «Медицина» та «Фармація» визначені у наказі МОЗ України від 14.08.1998 №251 «Про затвердження Положення про систему ліцензійних інтегрованих іспитів фахівців з вищою освітою напрямів «Медицина» і «Фармація», зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 11.09.1998 за № 563/3003 і погодженого з МОН України, та у наказі МОЗ України від, 31.01.2005 № 53 «Про затвердження Положення про організацію та порядок проведення державної атестації студентів, які навчаються у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації за напрямом підготовки «Медицина», зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 17.02.2005 за № 244/10524.

Ці накази визначають, що «студенти, які одержали незадовільну оцінку на тестовому екзамені «Крок-2», можуть повторно його скласти один раз державній екзаменаційній комісії не раніше, ніж через рік протягом трьох років».

2013 року ліцензійні іспити проводили відповідно до вимог нового Поряд-

ку проведення ліцензійних інтегрованих іспитів, погодженого МОЗ України та введеного у дію листом МОЗ України від 29.04.2013 № 08.01-21/568, та графіку проведення іспитів, затвердженого листом МОЗ України від 19.06.2012 № 08.01-47/798/2645.

Результати проведення ліцензійних іспитів «Крок-2» (аналіз результатів публікуємо) засвідчують незадовільну ситуацію щодо якості підготовки студентів у низці ВНЗ, де, зокрема, державну атестацію 2013 року не пройшли 2,9% з числа студентів-громадян України.

Міністерство охорони здоров'я України також турбує ситуація з підготовкою іноземних студентів, яка у деяких вищих медичних (фармацевтичному) навчальних закладах сягнула вкрай низького рівня, зокрема, державну атестацію 2013 року загалом не пройшли 8,3% з числа студентів-іноземних громадян.

Міністерство охорони здоров'я України як центральний орган виконавчої влади, що визначає вимоги до професійної підготовки фахівців медичної (фармацевтичної) галузі та контролює рівень їхньої професійної компетентності, та як орган управління доручає керівникам вищих медичних навчальних закладів звернути увагу на якість підготовки студентів, проаналізувати результати державної атестації 2013 року та обговорити їх на вчених радах, удосконалити методики підготовки студентів до державної атестації та розробити план заходів щодо забезпечення покращання якості підготовки фахівців.

У зв'язку з цим вимагається від ректорів вищих медичних навчальних закладів проінформувати вітчизняних та іноземних студентів і органи студентського самоврядування щодо законодавчо встановленого порядку повторного складання і державних іспитів, звертаючи особливу увагу на необхідність неухильного дотримання чинного законодавства з питань організації навчального процесу та державної атестації випускників ВНЗ.

Раїса БОГАТИРЬОВА,
міністр охорони здоров'я України

Юрій ЦАП,
студент
стоматологічного факультету

Фото Павла БАЛЮХА

ГОЛОШЕННЯ

КОНКУРС НА ЗАМІЩЕННЯ ПОСАДИ ГОЛОВНОГО ЛІКАРЯ КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ «ТЕРНОПІЛЬСЬКА УНІВЕРСИТЕТСЬКА ЛІКАРНЯ»

Відповідно до Статуту комунального закладу Тернопільської обласної ради «Тернопільська університетська лікарня», затвердженого розпорядженням голови обласної ради від 30 жовтня 2012 року №199, департамент охорони здоров'я обласної державної адміністрації та Тернопільська обласна рада оголошують конкурс на заміщення посади головного лікаря комунального закладу Тернопільської обласної ради «Тернопільська університетська лікарня».

Вимоги до учасників конкурсу: повна вища медична освіта, за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліст (магістр), напрям підготовки (спеціальність) «лікувальна справа», стаж роботи в лікуваль-

ному закладі третинного рівня надання медичної допомоги або клініках (кафедрах) медичного університету не менше 10 років, вища кваліфікаційна категорія з «Організації та управління охорони здоров'я» або за спеціальністю, науковий ступінь кандидата або доктора медичних наук.

Претендентам для участі в конкурсі необхідно подати такі документи: заяву, особовий листок з обліку кадрів з фотографією, автобіографією, копії документів про освіту, кваліфікацію, науковий ступінь, вчене звання, післядипломну освіту, а також паспорта, військового квитка, трудової книжки, письмову згоду на обробку персональних даних.

Документи подавати в департамент охорони здоров'я Тернопільської обласної державної адміністрації (м. Тернопіль, вул. Грушевського, 8, кабінет 631).

Термін подачі документів – місяць з дня опублікування оголошення.

Директор департаменту охорони здоров'я облдержадміністрації Р.Я. МОСТОВИЙ

ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО РЕЗУЛЬТАТІВ СКЛАДАННЯ У ВНЗ МОЗ УКРАЇНИ ЛІЦЕНЗІЙНИХ ІНТЕГРОВАНИХ ІСПИТІВ «КРОК-2» У 2013 РОЦІ

(Продовження. Поч. на стор. 1)

2013 року ліцензійні іспити проводили відповідно до вимог нового Порядку проведення ліцензійних інтегрованих іспитів, погодженого МОЗ України та введеного у дію листом МОЗ України від 29.04.2013 №08.01-21/568 (далі – Порядок), та графіку проведення іспитів, затвердженого листом МОЗ України від 19.06.2012 №08.01-47/798/2645. Для доправлення екзаменаційних матеріалів до ВНЗ була залучена Державна фельд'єгерська служба України. Для забезпечення моніторингу дотримання процедури проведення ліцензійного іспиту відповідно до Порядку аудиторії, в яких проходив іспит, почали оснащуватися системами аудіо-відеоспостереження. Зроблені відеозаписи та фото були передані до Центру тестування.

Крок-2. Загальна лікарська підготовка

Іспит проходив 21.05.2013 р. у 21 ВНЗ, з яких 14 – ВНЗ МОЗ України, 3 – медичних факультети ВНЗ МОН України, 2 – ВНЗ УАНМ, 1 – ПВНЗ та 1 – ВНЗ ТзОВ. Іспит проводився одночасно по всій країні у 81 аудиторії. Для його проведення було залучено 102 представники Центру тестування.

В ОНМУ здійснювали відеоспостереження за дотриманням процедури проведення іспиту.

На іспит було зареєстровано 5144 студентів-громадян України, 955 іноземних студентів російськомовної та 1057 англомовної форм навчання.

Іспит склали 5088 студентів-громадян України, 943 – іноземних студентів російськомовної та 1045 англомовної форм навчання. На іспит не з'явилися 56 (1,1%) студентів-громадян України: 42 були не допущені, 13 мали поважну (задокументовану) причину, 1 студент не з'явився без поважної причини.

Серед іноземних студентів на іспит не з'явилися 12 (1,3%) студентів російськомовної, які були не допущені, та 12 (1,1%) англомовної форм навчання, 1 з яких не з'явився без поважної причини.

Серед громадян України іспит не склали 109 (2,1%) студентів, з них 40 (1,2%) – бюджетної та 69 (4,1%) – контрактної форм навчання.

У одинадцяти ВНЗ показник кількості цих студентів перевищує середній по країні: ПВНЗ МАЕтМ (54,5%), ЛМІ (15%), КМУУАНМ (11,9%), ХНУ (5,9%), СДУ (5,4%), ОНМУ (4,7%), УМСА (4,6%), ВНМУ (3,6%),

ХНМУ (3,2%), ДЗ ДМА (2,5%) та Б ДМУ (2,5%).

Критичною є ситуація у ПВНЗ МАЕтМ, де з 11 студентів іспит не склали 6, що становить 54,5%.

У чотирьох ВНЗ – НМУ, ДНМУ, ЗДМУ та ДМІТНМ іспит склали всі студенти.

Кількість студентів, які не склали іспит, порівняно з минулим роком збільшилася вдвічі – з 52 до 109 студентів. При цьому, у 2013 році має місце збільшення національного показника на 1,1% з 75,3% у 2012 році до 76,4% у 2013 році.

Аналіз змісту іспиту показав, що збільшення кількості студентів, які не склали іспит, пояснюється зниженням результатів складання іспиту за терапевтичними профілем на 4,3%. який становить 40% кількості тестових завдань у структурі екзаменаційного буклету. При цьому має місце погіршення результатів підготовки з таких розділів, як: «Розлади психіки та поведінки» – на 31%; «Хвороби ендокринної системи та порушення обміну речовин» – на 7,7%; «Хвороби шкіри і підшкірної клітковини» – на 6,7%; «Хвороби сечостатевої системи» – на 6,5%; «Жіноча репродуктивна система» – на 3%; «Хвороби системи кровообігу» – на 2,4%; «Хвороби крові та кровотворних органів» – на 1,7%.

Кількість іноземних студентів російськомовної форми навчання, які не склали іспит, по країні становить 9,3% (89 осіб).

У семи ВНЗ кількість цих студентів перевищує середній по країні показник: СДУ (31,6%), УМСА (30,4%), ВНМУ (27%), ХНУ (26,9%), КДМУ (22,2%), ЛугДМУ (20%) та УжНУ (16,7%).

Потребує уваги ситуація у СДУ, де з 19 студентів іспит не склали 6, що становить 31,6% та в УМСА, де з 23 студентів іспит не склали 7 (30,4%).

У шести ВНЗ – БДМУ, ДЗ ДМА, ДНМУ, ІФНМУ, ТДМУ та ДМІТНМ іспит склали всі студенти.

Кількість іноземних студентів англомовної форми навчання, які не склали іспит, по країні становить 6,9% (73 особи).

У дев'яти ВНЗ кількість цих студентів перевищує середній по країні показник: ХНУ (100%), НМУ (30%), БДМУ (21,1%), ХНМУ (10,1%), СДУ (10%), ТДМУ (9,5%), ВНМУ (8%), ДЗ ДМА (7,1%) та ЛугДМУ (5,2%).

У п'яти ВНЗ – ДНМУ, ІФНМУ, КДМУ, ЛНМУ та УМСА іспит склали всі студенти.

За результатами складання іспиту можна констатувати недо-

статню якість підготовки студентів. Зокрема, успішність складання тестових завдань, які були виставлені на сайт Центру тестування для підготовки, у 2013 році знизилася порівняно з 2012 роком на 27,9%.

Крок-2. Стоматологія

Іспит проходив 28.05.2013 р. у 19 ВНЗ, з яких 14 – ВНЗ МОЗ України, 1 – ВНЗ МОН України, 2 – ВНЗ УАНМ, 2 – ПВНЗ.

Іспит проводився одночасно по всій країні у 21 аудиторії. Для його проведення було залучено 25 представників Центру тестування.

У ДНМУ здійснювалася фотозйомка, а в ОНМУ та ВНМУ – відеозйомка проведення іспиту.

На іспит було зареєстровано 2233 студенти-громадяни України, 366 іноземних студентів російськомовної та 129 англомовної форм навчання.

Іспит склали 2201 студентів-громадян України, 355 – іноземних студентів російськомовної та 125 англомовної форм навчання. На іспит не з'явилася 32 (1,4%) студентів-громадян України: 25 були не допущені, 7 студентів мали поважну (задокументовану) причину.

Серед іноземних студентів на іспит не з'явилася 12 (3,4%) студентів російськомовної та 4 (3,2%) англомовної форм навчання: 10 студентів російськомовної та 3 англомовної форм навчання були не допущені; 2 студенти російськомовної та 1 англомовної форм навчання мали поважну (задокументовану) причину.

Серед громадян України іспит не склали 125 (5,6%) студентів, з них 11 (2,3%) – бюджетної та 114 (6,5%) – контрактної форм навчання.

У дев'яти ВНЗ кількість цих студентів перевищує середній по країні показник: ПВНЗ МАЕтМ (35,3%), ДМІТНМ (27,6%), ЛМІ (15,4%), БДМУ (10,2%), ВНМУ (9,9%), ІФНМУ (9,6%), ОНМУ (9,6%), КМУУАНМ (6,7%), УМСА (5,8%).

Критичною є ситуація у ПВНЗ МАЕтМ, де з 17 студентів іспит не склали 6 (35,3%).

Лише в одному ВНЗ – КДМУ іспит склали всі студенти.

Кількість студентів, які не склали іспит у 2013 році порівняно з минулим роком суттєво збільшився з 16 до 125 студентів. Також має місце значне зниження національного показника на 12,92% з 84,58% у 2012 до 71,66% у 2013 році.

Аналіз результатів іспиту показав, що якість підготовки майбутніх стоматологів, особливо

контрактної форми навчання, сягає дуже низького рівня.

Кількість іноземних студентів російськомовної форми навчання, які не склали іспит, по країні становить 6,3% (23 особи).

У семи ВНЗ кількість цих студентів перевищує середній по країні показник: ВНМУ (44,4%), ІФНМУ (13,3%), ХНМУ (13,2%), ЛугДМУ (12,5%), ДЗ ДМА (7,1%), ОНМУ (6,7%) та ДНМУ (6,5%).

Потребує уваги ситуація у ВНМУ, де з 9 студентів іспит не склали 4 (44,4%).

У КДМУ та ТДМУ іспит склали всі студенти.

Кількість іноземних студентів англомовної форми навчання, які не склали іспит, по країні становить 7,8% (10 осіб).

У двох ВНЗ кількість цих студентів перевищує середній по країні показник: ВНМУ (43,8%) та ДНМУ (18,2%).

Потребує уваги ситуація у ВНМУ, де з 16 студентів іспит склали 7 (43,8%).

У шести ВНЗ – ТДМУ, НМУ, УМСА, ЛНМУ, ОНМУ та ХНМУ іспит склали всі студенти.

Крок-2. Фармація

Іспит проходив 28.05.2013 р. у 15 ВНЗ, з яких – 13 ВНЗ МОЗ України, 1 – ВНЗ МОН України, 1 – ВНЗ УАНМ України.

Іспит проводився одночасно по всій країні у 12 аудиторіях. Для його проведення було залучено 13 представників Центру тестування.

У ВНМУ та ОНМУ здійснювалася відеозйомка процедури проведення іспиту.

На іспит було зареєстровано 932 студенти-громадяни України, 164 іноземні студенти російськомовної та 81 – англомовної форм навчання.

Іспит склали 927 студентів-громадян України, 160 – іноземних студентів російськомовної та 81 англомовної форм навчання. На іспит не з'явилася 5 (0,5%) студентів-громадян України: 2 були не допущені, 3 студенти мали поважну (задокументовану) причину.

Серед іноземних студентів на іспит не з'явилася 4 (2,5%) студенти російськомовної форми навчання.

Серед громадян України іспит не склали 9 (0,97%) студентів, з них 1 (0,3%) – бюджетної та 8 (1,3%) – контрактної форм навчання.

У трьох ВНЗ кількість цих студентів перевищує середній по країні: КМУУАНМ (23,5%), ДЗ ДМА (15,4%) та ОНМУ (6,3%).

В одинадцяти ВНЗ – БДМУ, ВНМУ, ДНМУ, ЗДМУ, ІФНМУ, КДМУ, ЛНМУ, ЛугДМУ, НМУ,

ТДМУ та УжНУ іспит склали всі студенти.

Кількість студентів, які не склали іспит, порівняно з минулим роком суттєво не змінилася: 7 у 2012 та 9 у 2013 році. Також у 2013 році має місце збільшення національного показника на 5,93% (78,45% у 2012; 84,38% у 2013).

Кількість іноземних студентів російськомовної форми навчання, які не склали іспит, по країні становить 5,5% (9 осіб).

У двох ВНЗ кількість цих студентів перевищує середній по країні показник: ДЗ ДМА (20%) та НФаУ (8,5%).

В інших восьми ВНЗ – НМУ, ВНМУ, ЛугДМУ, ОНМУ, ЗДМУ, ДНМУ, ІФНМУ та ЛНМУ іспит склали всі студенти.

Кількість іноземних студентів англомовної форми навчання, які не склали іспит, по країні становить 30,9% (25 осіб).

Підготовка студентів здійснюється у чотирьох ВНЗ: ВНМУ, ЛНМУ, ТДМУ і НФаУ.

Потребує уваги ситуація у ВНМУ, де з 11 студентів іспит не склали 6 (60%). У ТДМУ – іспит склали всі студенти.

Враховуючи вищенаведене, можна констатувати, що у результаті проведення ліцензійних іспитів «Крок-2» як складової державної атестації, якими вимірюється показник якості фахової компетентності випускників, відповідно до вимог Галузевих стандартів вищої освіти, зафіксовано незадовільну ситуацію щодо якості підготовки студентів у таких ВНЗ МОЗ України, де державну атестацію не пройшли:

– 88 студентів у ВНМУ, з яких 30 студентів-громадян України (5,1% від загальної кількості) та 58 студентів-громадян іноземних держав (30,4%);

– 42 студенти у ХНМУ, з яких 18 студентів-громадян України (3,4%) та 24 студенти-громадяни іноземних держав (8%);

– 36 студентів у БДМУ, з яких 17 студентів-громадян України (4,3%) та 19 студентів-громадян іноземних держав (20,9%);

– 35 студентів в ОНМУ, з яких 28 студентів-громадян України (6,3%) та 7 студентів-громадян іноземних держав (4,3%);

– 30 студентів в УМСА, з яких державну атестацію не пройшли 22 студенти-громадяни України (5,3%) та 8 студентів-громадян іноземних держав (7%).

Ірина БУЛАХ,
директор Центру тестування

ЩИРЕ СЛОВО ПРО ЛЮДИНУ-ЛІКАРЯ, ПЕДАГОГА ТА НАУКОВЦЯ

27 травня виповнилося 80 років від дня народження професора кафедри терапії і сімейної медицини ФПО, до 2010 р. – кафедри пропедевтики внутрішньої медицини та фтизіатрії Тернопільського державного медичного університету ім. І.Я. Горбачевського Іванові Теодоровичу П'ятночці.

І.Т. П'ятночка народився в селі Журавці (нині – Польща) в селянській сім'ї. Після закінчення з медальною Буданівської середньої школи навчався у Львівському медичному інституті з 1951 до 1957 року за фахом «лікарська справа». Після закінчення ВНЗ працював лікарем-фтизіатром у Кременецькому районному протитуберкульозному диспансері. З 1962 до 1972 року – завідувач стаціонарним відділенням цього ж диспансеру. За його ініціативою були організовані ЛОР-кабінет і кабінет функціональної діагностики. 1965 року пройшов спеціалізацію з оториноларингології і за сумісництвом працював оториноларингологом у Кременецькій районній лікарні.

Під його безпосереднім керівництвом провели озеленення значної території Кременецького райтубдиспансеру, будували та реконструювали приміщення пере-

Професори І.Т. П'ятночка та Л.А. Гришук розглядають важкий випадок діагностики туберкульозу

важно силами пацієнтів. Ця трудова терапія була одним з ефективних складових тривалої комплексної терапії хворих.

Не відриваючись від лікарської діяльності, виконав кандидатську дисертацію на тему: «Стан серцево-судинної системи при антибактеріальній терапії вперше виявлених хворих на туберкульоз легень», яку успішно захистив 1972 року.

З 1972 року – асистент, з 1993 року – доцент, а з 1994 року – професор кафедри туберкульозу Тернопільської державної медич-

ної академії ім. І.Я. Горбачевського. Тема докторської дисертації: «Диференціальна діагностика туберкульозу і раку легень в закладах протитуберкульозної служби» (1993 р.)

З ТДМУ пов'язана 41-річна плідна педагогічна, наукова, лікувальна та громадська робота. Практичні й семінарські заняття, які Іван Теодорович проводив, були завжди цікаві, змістовні, насичені демонстративним матеріалом і прикладами з власного досвіду. Викладені матеріали були конкретні,

доступні й вміщали новітню інформацію. При цьому особливо звертало на себе увагу коректне та доброзичливе відношення Івана Теодоровича до кожного студента й курсанта.

Основні напрямки наукових досліджень присвячені вивченню стану серцево-судинної системи при антибактеріальній терапії хворих на туберкульоз легень, диференціальній діагностиці туберкульозу і раку легень, бронхологічних і функціональних методів обстеження, а також геморагічних ускладнень при туберкульозі легень. Значну консультативну та практичну роботу проводив як фтизіатр у закладах протитуберкульозної служби області і, зокрема в ОТД, підготував 3-х бронхологів, з яких наймолодший з них С.О. Білик став висококваліфікованим бронхологом.

Іван Теодорович П'ятночка – автор і співавтор 232 наукових праць, 10 методичних рекомендацій, 4 винаходів, 41 рацпропозиції, 2-х підручників і 3-х посібників з фтизіатрії, з яких два англійською мовою. Іван Теодорович заохотив нас до написання докторських дисертацій, надавав велику допомогу при їх виконанні, за що ми йому щиро вдячні. Під його науковим керівництвом студенти-гуртківці багаторазово нагороджувалися дипломами І-II ступенів, грамотами і, зокрема, на всесоюзному рівні.

Крім перерахованих наукових здобутків, І.Т. П'ятночка є насамперед чуйним і висококваліфікованим лікарем, якому щиро вдячні тисячі пацієнтів. Кожному, хто звертається до нього за допомогою, порадою, завжди допомагає. За характером Іван Теодорович справжній вчений, з притаманними йому рисами надзвичайної наукової зацікавленості та пунктуальності. Він ніколи не оприлюднює заздалегідь результатів наукових досліджень, якщо не впевнений в їх достовірності та завершеності.

Ще одна прикметна риса, яка захоплює кожного, – це надзвичайна скромність, що ґрунтується на почутті власної гідності та високої поваги до пацієнтів і людей. Разом з дружиною Людмилою Федорівною виховав двох дітей, які пішли батьківською стежкою: донька, Світлана Корнага – професор кафедри пропедевтики внутрішньої медицини та фтизіатрії, син – Володимир – доцент кафедри хірургії ФПО.

Про Івана Теодоровича згадується в книгах: «Українці Холмщини та Підлашся», «Кременеччина: від давнини до сучасності», в Тернопільському енциклопедичному словнику, інших виданнях.

Ми, професори Л.А. Гришук і С.І. Корнага кафедри пропедевтики внутрішньої медицини та фтизіатрії, співробітники СТМО «Фтизіатрія», висловлюємо професору Іванові Теодоровичу глибоку шану та щиро бажаємо йому доброго здоров'я, творчої наснаги, родинного благополуччя й щасливого довголіття!

**Світлана КОРНАГА,
Леонід ГРИЩУК,
професори ТДМУ**

10 липня відзначає ювілейний день народження лаборанта кафедри загальної хірургії Любов Петрівна КОЗАК.

Вельмишановна Любова Петрівно!

Сердечно вітаємо Вас з ювілейним днем народження!

У стінах університету Ви успішно пройшли понад 30-річний трудовий шлях: спочатку препаратора кафедри педіатрії, згодом – секретаря-машиністки ректорату, бухгалтеря, а в останні 29 років – лаборанта кафедри травматології та ортопедії і кафедри загальної хірургії, виконували одну з найважливіших ділянок роботи – організаційного забезпечення навчального процесу та проведення лабора-

торних наукових досліджень. Глибоко поважаємо та шануємо Вас за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм,

сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування.

Бажаємо Вам, вельмишановна Любова Петрівно, доброго здоров'я, нових успіхів у Вашій благородній діяльності, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, довгих років радісного, щасливого життя.

Нехай не згасає молодість душі, бадьорий настрій, невичерпний оптимізм, щедро колоситься Ваша життєва нива!

**Ректорат ТДМУ
імені І.Я. Горбачевського**

19 липня виповнилося 75 років ветерану ТДМУ Григорію Васильовичу ПІЗARУ.

Вельмишановний Григорію Васильовичу!

Сердечно вітаємо Вас з 75-літтям!

У стінах університету Ви здобули вищу медичну освіту й успішно пройшли майже 40-літній трудовий шлях клінічного ординатора, асистента кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією, шкірними та венеричними хворобами.

Колектив університету глибоко поважає й щиро шанує Вас як відомого науковця, висококваліфікованого клініциста-інфекціоніста, досвідченого педагога та вихователя студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Яскравим проявом високого професіоналізму була, зокрема, Ваша робота керівником бригади лікарів, яка впродовж трьох місяців 1989 року успішно надавала допомогу в зв'язку з високою дитячою смертністю в Таджикистані і її високо оцінили Міністерством охорони здоров'я.

Усім пам'ятна Ваша активна громадська діяльність як секретаря центрального методкому інституту, куратора студентських груп, учасника художньої самодіяльності, популярного

лектора товариства «Знання», учасника інститутських просвітницьких бригад, які виступали в трудових колективах області, редактора сатиричної стінгазети, Ваші вірші та епіграми.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оці-

нки і є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановний Григорію Васильовичу, доброго здоров'я, невичерпного творчого натхнення, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя та затишку, активного й щасливого довголіття.

**Ректорат ТДМУ
імені І.Я. Горбачевського**

10 липня відзначає ювілейний день народження старшої лаборанта кафедри терапії і сімейної медицини факультету післядипломної освіти ТДМУ Ольга Володимирівна БАЗАР.

Вельмишановна Ольго Володимирівно!

Сердечно вітаємо Вас з ювілейним днем народження!

У стінах університету Ви здобули вищу медичну освіту, а згодом, після 15 років практичної лікарської роботи, успішно пройшли майже 10-літній трудовий шлях старшого лаборанта кафедри терапії і сімейної медицини факультету післядипломної освіти, виконували одну з найважливіших ділянок роботи – організаційного забезпечення навчального процесу і проведення лабора-

торних наукових досліджень.

Колектив університету глибоко поважає і щиро шанує Вас за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлін-

не виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування.

Бажаємо Вам, вельмишановна Ольго Володимирівно, доброго здоров'я, невичерпного творчого натхнення, нових успіхів у Вашій благородній діяльності, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, довгих років радісного, щасливого життя.

Нехай не згасає молодість душі, бадьорий настрій, невичерпний оптимізм, щедро колоситься Ваша життєва нива!

**Ректорат ТДМУ
імені І.Я. Горбачевського**

ПРОЩАВАЙ, АЛЬМА-МАТЕР, ТИ,

Того дня біля адміністративного корпусу ТДМУ було людно. Чорні мантиї можна було побачити скрізь. Збиратися біля своєї альма-матер випускники почали ще о дев'ятій.

Щемливе свято вручення дипломів випускникам медичного факультету ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського відбулося в переповненій актовій залі. Привітати вчорашніх студентів, а нині — дипломованих фахівців прийшли рідні, друзі й навіть малюта — синочки та донечки випускників. Хвилювалися усі, але найбільше, звичайно, самі винуватці свята. Для них цей день був по-справжньому щасливим.

Оплесками привітала аудиторія учасників урочистого засідання вченої ради ТДМУ, присвяченого 53-му випуску лікарів.

Вітаючи нинішніх випускників, їхніх батьків, ректор ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського, член-кореспон-

дентам важити, що ваше навчання — лише починається й вчитися вам доведеться усе життя, — наголосив Леонід Якимович, звертаючись до випускників. — Представники інших професій можуть сміливо сказати, що з отриман-

ням диплома вже завершилося й навчання, а у медиків — воно й надалі триває. Їм треба постійно навчатися: освоювати нові методи лікування пацієнтів, сучасну медичну техніку. Адже медицина бурхливо розвивається, з'являються нові технології, тому й університет нині вбачає необхідність удосконалювати навчальний процес, задля цього й була створена у нашому закладі комісія з прогнозування запитів майбутнього, і за її рекомендаціями вносимо певні корективи у навчальний процес. З нового навчального року запроваджуємо нову дисципліну «Медична фізика діагностичного та лікувального обладнання», де на перших позиціях буде вивчення медичної техніки. У такий спосіб намагаємося адаптувати майбутнього фахівця до сучасних вимог медицини. З цією ж метою торік створили кафедру медичної біоетики. Вам дове-

чужий біль, чуже горе, не надавши допомоги. Переконаний: ми й цього вас навчили — бути гуманними, допомагати людям.

Леонід Якимович побажав випускникам подальшого професійного зростання й усіляких гараздів в самостійному житті. Добрі напутні слова ректора викликали щирі оплески.

— Результати іспитів підтверди-

Ви — на початку професійного шляху. Тож будьте гідні звання випускника ТДМУ, дорожть ним і пам'ятайте, що двері рідного університету для вас завжди відчинені.

Привітав шанованих випускників і присутній на засіданні вченої ради почесний професор Тернопільського державного медичного університету, представник

Вроцлавського медичного університету (Польща), доктор Войцех Барг.

Проректор з науково-педагогічної роботи з повноваженнями щодо лікувальної роботи клінічних баз, головний лікар університетської лікарні, доцент Василь Бліхар побажав новоспеченим спеціалістам успіхів, здобутків, гуманізму:

— Раді прийняти у нашу велику лікарняну родину молоду зміну, яка своїми знаннями, бажанням та умінням працювати досягне нових вершин, наблизивши нашу медицину до європейських стандартів.

Вітальні слова на адресу випускників лунали також з уст декана медичного факультету, професора Аркадія Шульгая та декана факультету іноземних студентів, професора Михайла Корди.

Від імені випускників-2013 щирю по-

дент НАМН України, професор Леонід Ковальчук, зокрема, зазначив, що в університеті студентів вчили бути справжніми фахівцями, відданими справі, милосердними. Віриться, що випускники ТДМУ, одного з кращих медичних ВНЗ України, будуть гідними свого покликання — допомагати недужим, повертати їм активність і радість життя.

— В університеті вами опікувалися викладачі, аби передати ґрунтовні знання, все те, що необхідно буде у вашій майбутній професії. З огляду на власний 40-річний досвід лікаря, хочу зау-

деться зустрічатися у професійному житті з багатьма проблемами медичної моралі, враховуючи її соціальні, правові, екологічні аспекти. Процес гуманізації сучасної охорони здоров'я не може відбуватися без розвитку етичних норм і принципів, тому наші викладачі роблять усе для того, аби забезпечити вашу компетентність як фахівців й у цій царині. Але не лише теоретичні знання та практичні навички вам потрібні, доброго лікаря не може бути ще й без щирого серця, співчутливої душі. Лікар не може пройти повз

ли, що ви отримали добру освіту в кращому медичному ВНЗ України, — звернувся до випускників голова державної екзаменаційної комісії медичного факультету, професор В.Б. Гоцинський. — Сьогодні ви поповнили велику спільноту лікарів. Після випускного балу на вас чекає інтернатура, напружена й цікава робота в клініках. Перша самостійно зроблена операція, перше самостійне чергування...

дяку ректорові та всьому професорсько-викладацькому складу за отримані фундаментальні знання в галузі медицини, освоєні практичні навички, за турботу та терпіння висловив Микола Виваль: «Ми вдячні за знання і досвід, здобутий у стінах університету, за талант і професіоналізм наших викладачів. Щира подяка нашим батькам, які всі шість років були поруч, підтримували у всіх добрих справах на шляху до професії».

ЛЯ НАС НАЙДОРОЖЧА В ЖИТТІ

лектуальний розвиток, якому сприяли наші викладачі. Не віриться, що за місяць ми вже станемо до роботи як самостійні фахівці, скерування разом зі своїм чоловіком отримала на малу батьківщину. Буду лікарем приймального відділення Здолбунівської районної лікарні Рівненської області. Але час навчання не забути — з вдячністю згадувати рідний університет».

Церемонія вручення дипломів та складання клятви на вірність служіння шляхетній лікарській справі відбулася в урочистій, зворушливій атмосфері й завершилася гімном університету у виконанні асистента кафедри

Ми виправдаємо ваші сподівання. Запевняємо, що докладемо усіх зусиль, аби стати хорошими лікарями».

Серед випускників-іноземців, яким вручили дипломи, був і лікар Еленга Гіфт. Його мрія стати лікарем теж стала реальністю. «В університеті нас навчали великому мистецтву лікування і тепер ми повернемося додому, щоб надавати медичну допомогу нашим співвітчизникам, — сказав він. — Мить прощання — щемлива, але радісно, що навчання було успішним. Вірте, ми не підведемо наших викладачів і вони теж зможуть нами пишатися».

Випускниця медичного факультету Тетяна Павлішевська з теплою у серці згадувала роки навчання: «Це й знання, отримані на заняттях і закріплені на практиці, це й творчий та інте-

патологічної фізіології Наталії Волоотовської.

Знаменний день вручення дипломів настав й для випускників фармацевтичного, стоматологічного факультету, навчально-наукового інституту медсестринства. З цієї нагоди в актовій залі нашого університету відбулося урочисте засідання вченої ради ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського.

Учорашніх студентів, а нині дипломованих фахівців тепло привітав ректор ТДМУ, член-кореспондент НАМН України, професор Леонід Ковальчук. Звертаючись до уже дипломованих фахівців — стоматологів, фармацевтів, медичних сестер — Леонід Якимович мовив:

— Допомогати людям, рятувати їх від болю, повертаючи їм радість життя — велика справа. У вашу фахову підготовку вкладе-

но дуже багато. За роки навчання ви здобули ґрунтовні знання та практичні навички. Але з отриманням диплома навчання і для лікаря, і для фармацевта чи медсестри не завершується. Медик повинен вчитися все життя, освоюючи нові технології. Стоматологія та фармацевтика розвивається у наш час бурхливими темпами. Впроваджуються нові методи, нові матеріали, обладнання. Фаховий спеціаліст повинен знати про всі нововведення.

У ТДМУ перед студентами ставили високі вимоги, даючи їм фундаментальні, глибокі знання й вимагаючи відповідної віддачі.

— Радий, що ви успішно опанували навчальні дисципліни, — зазначив Леонід Якимович. — Тож з гідністю пронесіть крізь

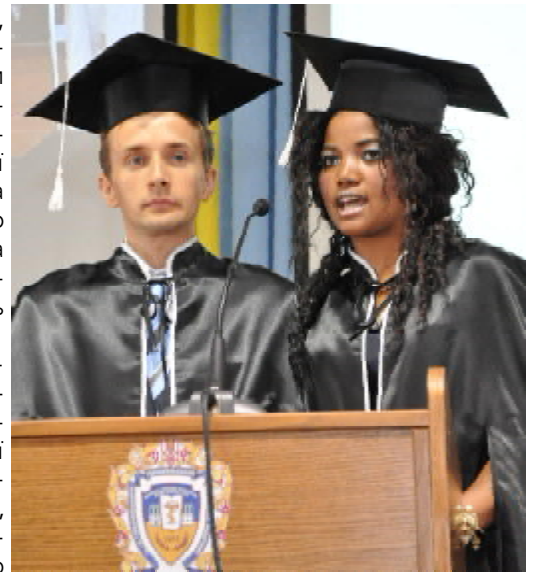

Посохова побажала молодій генерації з успіхом використати здобуті в університеті знання, зазначивши, що фармацевтична діяльність нині надзвичайно багатогранна.

— У вас, молодих, енергійних, працьовитих, є всі шанси зробити свій вагомий внесок у розвиток фармацевтичної галузі України, яка нині надзвичайно прогресує. Знання та фаховість фармацевтів завжди будуть потрібні.

Дипломованих молодих колег привітала й голова державної екзаменаційної комісії стоматологічного факультету, професор Львівського національного медичного університету Ніна Смоляр. Вона закликала не зупинятися на досягнутому, вдосконалювати практичні й теоретичні знання та здобувати найвищі професійні висоти.

З початком нового етапу в

висловили фармацевт Мар'яна Чехович, медсестра Надія Віннікова. «Вдячні за знання і досвід, здобутий у стінах університету, за талант і професіоналізм наших викладачів».

— Навчання в університеті залишило багато приємних і теплих спогадів, — зазначила під час виступу випускниця стоматологічного факультету Наталія Лиса. — Тут ми здобули омріяну спеціальність, зустріли чудових наставників і гарних друзів. Спасибі викладачам, які дали нам відмінні знання та прищепили любов до стоматології. Ми захоплювалися вашою ерудицією, досвідом, невичерпною енергією. І самі працюватимемо так, щоб рідний університет міг нами пишатися.

Зазвучав гімн ТДМУ і всі піднялися з місць, засвідчуючи свою любов і повагу до університету. Хвилююча мить прощання з рідною альма-матер. Роки навчання незабутні, але попереду — доросле самостійне життя. Тож хай щастить!

**Лариса ЛУКАШУК,
Павло БАЛЮХ (фото)**

множуйте добру славу своєї альма-матер.

Ректор побажав випускникам плідної праці та вагомих професійних здобутків, добра й благополуччя. Хвилюючою була церемонія вручення дипломів, згодом випускники стоматологічного факультету прийняли клятву Гіппократа, фармацевтичного — клятву провізора, а випускники ННІ медсестринства склали клятву медичної сестри.

Голова державної екзаменаційної комісії фармацевтичного факультету, професор Катерина

житті випускників привітав голова державної екзаменаційної комісії ННІ медсестринства, професор Сергій Андрейчин.

— Не забувайте вашу альма-матер, викладачів, які вірять у вас і стежитимуть за вашим професійним ростом. Будьте щасливими і успішними!

Від імені нинішніх випускників щиро подяку ректорові та всьо-

ХІРУРГІЧНИЙ СЕПСИС

Тему Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, що відбулася у НОК «Червона калина», визначив хірургічний сепсис.

Роботу конференції очолили ректор ТДМУ ім. І.Я.Горбачевського, член-кореспондент НАМН України, професор Л.Я.Ковальчук, завідувач кафедри анестезіології Національного медичного університету ім. О.О.Богомольця, головний позаштатний спеціаліст МОЗ України за спеціальністю «Анестезіологія» професор Ф.С. Глумчер, завідувач кафедри амбулаторної, гнійно-септичної хірургії та ультразвукової діагностики Запорізької медичної академії післядипломної освіти, лауреат державної премії України в галузі науки і техніки, професор С.Д. Шаповал, керівник Українського центру сепсису, професор Л.А. Харченко, завідувач кафедри анестезіології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького. Я.М. Підгірний.

В актовій залі під час урочистого відкриття форуму до його учасників з теплим вітальним словом звернувся ректор ТДМУ, член-кореспондент НАМН України, професор Л.Я. Ковальчук. Присутні

Професор Сергій ШАПОВАЛ (м. Запоріжжя), ректор ТДМУ, професор Леонід КОВАЛЬЧУК, директор департаменту охорони здоров'я ОДА Руслан МОСТОВИЙ

привітав також начальник департаменту охорони здоров'я облдержадміністрації Р.Я. Мостовий.

З доповіддю про основні формування лікувальної програми у хворих на сепсис виступив професор, завідувач кафедри амбулаторної, гнійно-септичної хірургії та ультразвукової діагностики Запорізької медичної академії післядипломної освіти С. Д. Шаповал. Доповідач узагальнив понад 20-річний досвід лікування 643 хворих на сепсис, зумовлений тяжкими хірургічними зах-

Фелікс ГЛУМЧЕР, професор (м. Київ)

воруваннями м'яких тканин. Запропоновано алгоритм лікувальної програми, обґрунтовано необхідність організації профільних стаціонарів. Професор С. Д. Шаповал акцентував увагу на важливості ранньої діагностики сепсису, повноцінного опрацювання первинного осередку інфекції та проведення терапії, основаної на засадах доказової медицини.

«Застосування імуноглобулінів при тяжкій інфекції» — такою була тема доповіді головного позаштатного спеціаліста МОЗ України за спеціальністю «Анестезіологія», професора Ф.С. Глумчера, що дуже зацікавила колег. Велика увага була прикута і до виступу завідувача кафедри хірургії Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, професора І.Д. Герича. Присутні підтримали пропозицію про створення ук-

раїнського центру сепсису, професор Л.А. Харченко.

Увагу учасників конференції привернула доповідь професора Дніпропетровської державної медичної академії Л. О. Мальцевої «Сепсис: діагноз, антимікробна терапія з позицій нових міжнародних рекомендацій».

Про результати чутливості мікроорганізмів до антибіотиків у хворих Тернопільської університетської лікарні та Хмельниць-

Професор ТДМУ Ігор ДЗЮБАНОВСЬКИЙ, професор Ігор ГЕРИЧ (м. Львів)

раїнського реєстру хворих на сепсис. Обґрунтовуючи необхідність його створення, професор І.Д. Герич, зокрема, наголосив, що реалізація проекту багаточетового обсерваційного дослідження «Західноукраїнський реєстр сепсису» відкриває можливості для новітнього рівня опрацювання проблеми діагностики та лікування цього захворювання. За результатами дослідження створено регіональну базу даних пацієнтів із сепсисом, вона стане підґрунтям й для запровадження Національного реєстру хворих на сепсис, що позитивно впливатиме на наукове та практичне опрацювання стратегічних проблем, пов'язаних з цією патологією.

Стратегію інтенсивної терапії інтраабдомінальної інфекції виклав у своєму виступі керівник Ук-

кої обласної лікарні йшлося у виступі завідувача кафедри хірургії з анестезіологією №2 ТДМУ, професора О.В. Олійника. Кандидат медичних наук, лікар-анестезіолог С.О. Дубров зосередив увагу учасників конференції на темі: «Сепсис у відділенні анестезіології та інтенсивної терапії: сучасний погляд на діагностику та лікування».

Загалом у конференції взяли участь 155 провідних хірургів та анестезіологів з усієї України, з них — 20 професорів, 52 кандидати наук.

За час роботи конференції на трьох пленарних засіданнях їх учасники заслухали й обговорили 38 доповідей, що стосувалися різних аспектів діагностики та лікування хірургічного сепсису.

Оксана БУСЬКА

ТЕМА

ЧИ МОЖНА СПОВІЛЬНИТИ СТАРІННЯ ОРГАНІЗМУ ЛЮДИНИ?

У минулому пропонували чимало методів і програм сповільнення старіння та продовження життя. Кілька слів про ці кардинальні визначення.

Старіння організму — це загальнобіологічний незворотний процес, який перебігає за індивідуальною генетичною програмою. Органи та системи старіють нерівномірно під генетичним контролем. Після 14-16 років починає старіти імунна система, вже Дамоклів меч смерті починає висіти над кожною людиною. Функції серцево-судинної системи знижуються після 30-35 років. Репродуктивна функція у жінок закінчується у 45-55 років. Між тим гіпоталамус у 80 років функціонує так, як у 20. Старість — це останній етап онтогенезу індивідуума з «увімкненням» смерті. По суті, це хвороба, яку

вже не вилікувати. Важливо, щоб вона настала якомога пізніше.

Два основні фактори суттєво впливають на здоров'я та тривалість життя — генетичний код і спосіб життя. Генетичний код отримуємо від попередніх поколінь наших родичів. Довгожителі (після 90 років) частіше народжувалися у сім'ях довгожителів. У світі не зареєстровано жодної людини, яка б прожила понад 120 років, хоча легенд на цю тему існує чимало.

Щодо способу життя, то прискорюють настання старості, невеличких хвороб і смерті такі чинники ризику, як тютюнопаління, зловживання алкоголем, наркоманія, ожиріння (особливо абдомінальне), гіподинамія, тип харчування. Століттями шукали засоби й методи сповільнення старіння, продовження тривалості життя, певні досягнення були і на них варто зважати. Як ці питання розглядає наука у наші дні?

З наукової точки зору важливе

значення в процесі старіння належить вкороченню телемери зі зниженням активності телемери. Телемери розміщені на хромосомах і закінчуються телемеразою. З віком активність телемери вкорочується зі зниженням кількості телемераз та їх активності. Старіння організму починається зі старіння певних клітин, це руйнівний біологічний процес. Теломера з телемеразою — це ген старіння, зі змінами якої і зниженням телемеразної активності знижується здатність організму пристосовуватися до динамічних зовнішніх умов. Старіючі клітини прискорюють апоптоз, появу злоскісних пухлин, невеличких неінфекційних хвороб (атеросклерозу, церебро-васкулярної патології, цукрового діабету II типу тощо).

Збереження довжини телемери та особливо реактивація телемераз сповільнює старіння організму, сприяє продовженню життя соматичних і паренхіматозно активних клітин. Саме

таку мету ставлять перед собою сучасні дослідники проблеми. Йде пошук харчових добавок, які сповільнюють вкорочення теломер і збереження кількості та активності телемераз. Особливі сподівання покладають на стовбурові клітини плацентарної крові. В наукових центрах Києва та Донецька дозволено з лікувальною метою застосовувати стовбурові клітини при панкреонекрози, хворобах судин ніг, враженні шкіри. Вчені першої половини ХХ століття виявили факт, що при обмеженні калорійності на 30-50 % тварини жили на 30-50 % довше від тих, які отримували повноцінний раціон. Чимало аналогічних даних було отримано і у людей. Проте обмежити свій раціон калорійності людині досить важко. Відкриваються нові можливості.

Новий препарат Еверол (ресвератрол) діє на генний апарат клітин, який відповідає за біологічне старіння. Він активує ген довголіття (сиртуїн). Дія

ресвератролу багатогранна. Він знижує рівень холестерину в крові, інгібує синтез ендogenous холестерину, сповільнює враження ендотелію, пригнічує запалення атеросклеротичної бляшки. Його ефект подібний статинам, сповільнює розвиток атеросклерозу — найбільш частій патології старості. Ресвератрол змінює концентрацію гормонів щитовидної, підшлункової та надниркових залоз, нормалізує концентрацію глюкози в крові. Це досить сильний природний антиоксидант.

Ведуть пошуки ресвератролу в харчових продуктах. Відомо, що він є у червоному натуральному вині, існує гіпотеза про сповільнення старіння при вживанні невеликих доз цього вина. Максимально допустима доза для чоловіків до 30 мл/добу в переведенні на абсолютний спирт, для жінок — до 15 мл/добу. Більші дози — шкідливі. Не доцільно вживати вино в старечому віці з серцево-судинними та іншими хворобами.

Отже, нині дослідники щодо сповільнення процесів старіння людського організму вивчають роль телемерів з телемеразою, дію ресвератролу та застосування стовбурових клітин.

**Борис РУДИК,
професор ТДМУ**

СТУДЕНТСЬКА ДРУЖБА ВІРНА НАЗАВЖДИ, ЇЙ НЕ СТРАШНІ НІ РОКИ, НІ РОЗЛУКИ

У нашому університеті відбулася ювілейна зустріч випускників 1973 року.

Зібралися понад 90 осіб з різних куточків України, а також: Росії, Білорусі, Казахстану, Німеччини. Дехто приїхав уперше після закінчення інституту. Безперечно, всім хотілося поділитися власними досягненнями у

йому вдалося зробити. З гордістю всі зазначали, що наш курс вирізняється такою яскравою особистістю, як ректор Тернопільського державного медичного університету імені І.Я. Горбачевського, заслужений діяч науки та техніки України, член-кореспондент НАМН України, професор Л.Я. Ковальчук. Завдяки його творчій ініціативі та наполегливості, власне, й відбулися різкі зміни в житті університету. Всі без винятку, навіть ті, які відвідували ТДМУ 5

Л.Я. КОВАЛЬЧУК, ректор ТДМУ, член-кореспондент НАМН України, професор

років тому, були вражені побаченням: ди-зайном корпусів, ос-нащенням навчальних і лек-ційних аудиторій, лабораторій, принципами побудови навчального процесу, перспективами подальшого розвитку ТДМУ. Серед випускників 1973 року також проф. В.Б. Го-щинський (завідувач кафедри хірургії факультету післядипломної освіти ТДМУ), заслужений лікар України, проф. Ю.С. Семенюк (професор цієї ж кафедри),

академік міжнародної кадрової академії, проф. М.М. Кужко (завідувач відділення фтизіо-пульмонології Національного інституту фтизіатрії та пульмонології ім. Ф.Г. Яновського НАМН України), заслужений діяч науки та техніки України, проф. М.І. Швед (завідувач кафедри невідкладної та екстреної медичної допомоги ТДМУ), проф. К.А. Посохова (Леп'явка), завідувача кафедрою фармакології з клінічною фармакологією ТДМУ,

доц. І.С. Ішук (доцент кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією, шкірними та венеричними хворобами ТДМУ), заслужений лікар України, к. мед. н. М.М. Борщівський (головний лікар Житомирської обласної лікарні), проф. І.Ю. Ви-соцький (зав. кафедри фармакології Сумського державного медичного університету), Є.Ю. Голик (заступник головного лікаря з медчастини Тернопільської міської лікарні швидкої допомоги), Є.Ю. Москальчук (начальник Тернопільського обласного патологоанатомічного бюро), І.С. Євстратов (перебував на посаді начальника служби охорони здоров'я УМВС у Тернопільській області), Н.М. Задорожна (Лещенко), нагороджена орденами княгині Ольги 3 ст., «За мужність»

Й.М. ГРИЦЕНКО, колишній староста потоку, нині лікар-проктолог університетської лікарні

при ліквідації аварії на ЧАЕС, «За гуманність та милосердя», та багато інших лікарів: хірургів, терапевтів, лікарів загальної практики-сімейної медицини, пульмонологів, фізіотерапевтів, офтальмологів... Різні посади, різні фахи... Але прагнення одне – принести якомога більше користі рідній Україні, сповідувати гуманні принципи, притаманні нашій професії. Всім це вдалося, незалежно від займаної посади

чи місця роботи. Всім було, про що звітувати. Що ж стосується сімейного життя, то і тут досягнення у кожного чималенькі. Є вже й правнуки. Час так швидко минає... Один з нас – тато 4-х дітей (С. В. Борейко), до речі, двоє з яких – прийомні.

На жаль, не всі однокурсники змогли взяти участь у зустрічі. А декого вже з нами немає. За 40 років відійшли у вічність 43 наші

товариші. Всіх згадали... Світла їм пам'ять!

Теплим, зворушливим був цей день. Сама природа сприяла цій зустрічі. Адже до цього у Тернополі щодня йшов дощ. А 7 червня зранку засяяло сонечко.

Прощалися, бажаючи всім міцного здоров'я, щастя, наснаги, домо-вляючись, що наступного разу неодмінно зберемося знову.

Катерина ПОСОХОВА, професор ТДМУ

П.А. ДОМЧУК, колишній староста курсу читає власні вірші

професійній, громадській діяльності та особистому житті. В актовій залі університету кожен звітував про найголовніше, що

ри хірургії факультету післядипломної освіти ТДМУ), заслужений лікар України, проф. Ю.С. Семенюк (професор цієї ж кафедри),

ВІТАЄМО!

10 липня відзначає ювілейний день народження ветеран університету Марія Іванівна ПАТРОШ.

Вельмишановна Маріє Іванівно! Сердечно вітаємо Вас з ювілейним днем народження!

У стінах університету Ви успішно пройшли понад 40-річний трудовий шлях: спочатку препаратора, а в останні 28 років – лаборанта кафедри психіатрії, виконували одну з найважливіших ділянок роботи – організаційного забезпечення навчального процесу та проведення лабораторних наукових досліджень.

Глибоко поважаємо й шануємо Вас за багаторічну невтомну пра-

цю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування.

Бажаємо Вам, вельмишановна Маріє Іванівно, доброго здоров'я, людського тепла, душевного спокою, добробуту, родинного благополуччя й затишку, щасливого довголіття.

Нехай не згасає молодість душі, бадьорий настрій, невичерпний оптимізм, щедро колоситься Ваша життєва нива!

Ректорат ТДМУ імені І.Я. Горбачевського

16 липня відзначає ювілейний день народження доцент кафедри педіатрії з дитячою хірургією №1 ТДМУ Марія Ігорівна КИНАШ.

Вельмишановна Маріє Ігорівно! Сердечно вітаємо Вас з ювілейним днем народження!

У стінах університету Ви здобули вищу медичну освіту, а пізніше, після 10 років практичної лікарської роботи успішно пройшли понад 14-літній трудовий шлях від клінічного ординатора, аспіранта до доцента кафедри педіатрії з дитячою хірургією №1.

Колектив університету глибоко поважає і щиро шанує Вас як відомого науковця, висококваліфікованого клініциста-педіатра, досвідченого педа-

гога та вихователя студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановна Маріє Ігорівно, доброго здоров'я, невичерпного творчого натхнення, нових успіхів у Вашій благородній діяльності, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя, затишку, довгих років радісного, щасливого життя.

Ректорат ТДМУ імені І.Я. Горбачевського

ПРОСТО ГАРЯЧКА?

Професія лікаря вирізняється з-поміж інших тим, що ти маєш бути напоготові завжди і скрізь. На іншій роботі ти відпрацював відповідні години й можеш відпочивати. А тут тебе знайдуть і вдома, і на відпочинку. Навіть коли подорожую, завжди з собою маю аптечку для першої невідкладної допомоги. І вона мені не раз ставала в пригоді і в потязі, і в літаку, і на дорозі. Особливо багато клопотів від знайомих і сусідів.

От і цього разу був вже час, коли зазвичай люди вже бачать третій сон, але я запрацювався

за комп'ютером, тож телефонний дзвінок не витягнув мене з теплого ліжка. Телефонувала ж сусідка з горішнього поверху, якій її діти «підкинули» внучку на вихідні. Голос пані був, м'яко кажучи, дуже стривожений. Якась мить — і я вже в її квартирі. Щойно туди зайшов, у ніс ударив різкий запах оцту. На автоматі спрацював мозок, і я вже здогадувався, що на мене чекає.

А от сусідка була налякана неабияк. У телефонну слухавку вона мені сказала, що в її внучки дуже важкий стан, сильні судоми. Дівчинку справді добряче трусило, але до судом ще справа не дійшла. Почувши запах оцту, вже здогадався, що в дитини температура. Тому лише закутав дівчинку в ковдру та попросив бабусю зробити гаря-

чого чаю. За кілька хвилин ситуація нормалізувалася.

Мені ж довелося прочитати бабусі лекцію на тему «гарячка», яку вивчають студенти третього курсу на кафедрі патологічної фізіології. Проте не лише пересічні люди, а часто й самі лікарі не звертають увагу на стадійність процесу. Адже саме від того, яка стадія гарячки в пацієнта, і залежить подальша тактика з надання допомоги.

У першій стадії, коли температура зростає, не можна застосовувати різноманітні народні засоби охолодження у вигляді оцтового чи спиртового розтирання, адже в гіпоталамусі встановилася установочна точка на рівні, наприклад, 39 °С, і організм все робитиме, щоб підвищити температуру до цього рівня. І якщо Ви не даєте антипіретики, то температура все одно й надалі зростатиме, здебільшого за рахунок «нескоротливого термогенезу», який може перейти у «скоротливий», аж до появи судом, які не так вже й рідко спостерігають у дітей, як в описаному випадку.

На практичному занятті з цієї теми я наводжу досить простий приклад, який дає змогу краще збагнути студентам суть цієї проблеми. Уявіть собі, що в квартирі є автономне опалення. На котлі ви виставили температуру 70 °С і водночас ще й повідчи-

няли всі вікна, а на вулиці тріскучий мороз до - 25 °С. Котел, відповідно, працюватиме на повну силу, використовуючи багато ресурсів, а результату не буде ніякого. От так і організм, якщо його охолоджувати в першій стадії гарячки, він витратиме багато енергії для підвищення температури, а результат буде негативний.

Тому звертаю увагу наших майбутніх лікарів, особливо, тих хто збирається бути педіатрами. Завжди пам'ятайте: перебіг гарячки має три стадії: підвищення температури, стояння на підвищеному рівні та зниження. І в першій стадії, коли в дитини холодні руки та її морозить, недужу треба зігрівати, а не охолоджувати, аби не мати серйозних проблем.

Руслан УСИНСЬКИЙ,
асистент кафедри
патологічної фізіології

МУДРОСЛІВ'Я

РУБРИКУ ВЕДЕ ПРОФЕСОР **БОРИС РУДИК**

ЛЕГШЕ СТАТИ БАТЬКОМ, АНІЖ НИМ БУТИ

Щойно в Адама з'явилася можливість, він вину перевів на жінку.

Н. Астор

Як правило, за багатого виходиш не тому, що в нього грошей купа, а тому, що в тебе — ні копійки.

Ф. Боднар

Багато бовдурів і недоумкуватих з'являються на світ від батьків-п'яниць.

Ф. Бекон

Зайнятим чоловікам ніколи розглядати жінок.

Ф. Бекон

Песиміст — це чоловік, який вважає, що всі жінки продажні. Оптиміст — той, хто сподівається, що це справді так.

Ч. Дип'ю

Легше стати батьком, аніж ним бути.

В. Ключевський

Якщо дружина знає про зраду

чоловіка і мовчить, отже, він ще не відчув, що в нього виростили роги.

В. Куровський

Чи знаєте ви, що п'є цей чоловік зі склянки, яка дрижить в його тремтячій від пияцтва руці? Він п'є слюзи, кров, життя своєї дружини та своїх дітей.

Ф. Ламенне

Чоловіки мають схильність вихвалити жінку в теорії та зневажати її на практиці.

М. Ларні

Чоловік настільки молодий, наскільки його відчуває жінка.

К. Маркс

Коли чоловік швидко приходить додому, він думає «Що можна було б почитати», а коли пізно — «Що б вигадати».

К. Мелихан

Скільки чоловіки горілки випили, стільки і діти сліз пролили.

І. Сеченов

Подяка

Нещодавно я проходила УЗД-обстеження у кабінеті №7 поліклініки другої Тернопільської міської лікарні. Хочу щиро подякувати лікарю Станіславові Болеславовичу Ставському та медичній сестрі пані Ірині за професіоналізм та чуйність. Бажаю їм міцного здоров'я, щастя і натхнення, успіхів у їх нелегкій праці. Хай їх благословить Бог і посилає ласки їхнім родинам!

Ярослава МАНДЗІЙ.

м. Тернопіль

ЯКЩО НЕ ВИСТАЧАЄ ФОЛІЕВОЇ КИСЛОТИ

Якщо вам раптом захотілося яєць, не хвилюйтеся. Мабуть, організму не вистачає фолієвої кислоти. Це доволі серйозно. Її нестача призводить до втомлюваності та безпричинного відчуття страху, а також малокрів'я і порушення травлення. Лише одне яйце на день

задовольнить добову потребу організму у фолієвій кислоті.

До речі, останні дослідження вчених довели, що недостатня кількість фолієвої кислоти в організмі людини може стати причиною ракових захворювань органів системи травлення.

Відповіді у наступному числі газети

СКАНВОРД

				1 Житло інданца					2 Роман Ріваничук
3 Сталь	4 Лахмітя	5 Відбувайло			6 Збройна боротьба	7 Думка	8 Муз. лад	9 Платформа	
10 Породи собак			11 Нота			12 Ріка в Закарпатті			13 4047 м'
				14 Стан організму	15 Автор роману "Вояка"	16 Лікарський препарат			
17 Тканина живого організму	18 Гра				19 Виняток монархія	20 Пауза	21 Літак		22 Військ. організація
				23 Русалка				24 Калка	25 Укр. режисер
25 Фон		27 Бик				28 Видат. лікар Русь			
29 Сестра Кия	30 Янка в Росії								31 Кухар на кораблі
				32 Снаряд для штовгання				33 Отруйна жаба	
34 Дворянський титул	35 Супутник Сатурна			36 Бича повернені					37 Шекспірів герой
				38 Моторний хлоп'яць	39 Махорка	40 Штат у США		41 Дерев. настіль	42 ... баті, ішли солдати
43 Свинина туш	44 Заческа						45 Бог Сонця	46 Шоу В Сердючки	
				47 Башта	48 Правник				49 Професіонал
50 Зірочка	51 Сильне прохолодження	52 Фінська ладина							53 Грама калогорія

Відповіді на сканворд, вміщений у № 12 (341)

1. Дзвінка. 2. Вілія. 3. Авокадо. 4. Зеніт. 5. Ароба. 6. Наган. 7. Акорд. 8. Влад. 9. Лихо. 10. Калач. 11. Жрець. 12. Хек. 13. Неон. 14. Вона. 15. Гроза. 16. дно. 17. Як. 18. Іржа. 19. Лада. 20. Ял. 21. Торнадо. 22. Бе. 23. Рац. 24. Ломка. 25. Явір. 26. Ром. 27. Ан. 28. Огірок. 29. Ада. 30. Кокс. 31. Око. 32. Курка. 33. Аскет. 34. Кармен. 35. Ва. 36. Айова. 37. Гід. 38. Ка. 39. Мо. 40. Надра. 41. Аул. 42. Ліра. 43. Лук. 44. Вус. 45. Ан. 46. Адлер. 47. Ді. 48. АТ. 49. Арка. 50. Ода. 51. Сі. 52. Пат. 53. Кенгуря. 54. Лак. 55. Кіт.